

Jordeböcker

Efter reformationen på 1500-talet byggde Gustaf Wasa ut den statliga förvaltningen och skärpte kontrollen över skatteindrivningen. Sverige delades in i olika uppbördsområden, fögderier, vart och ett lett av en fogde som skulle se till att skatterna flöt in till kungen i en jämn ström. Kungen övervakade deras redovisning in i minsta detalj.

En anledning till att Gustaf Wasa kunde ha en så strikt kontroll över skatteinkomsterna var de **jordeböcker** som han lät införa i hela landet. I böckerna upptecknades varje år alla gårdar i riket, vilka bönder som brukade dem och vilka skatter de skulle betala. All jord delades in i skattejord, kronojord och frälsejord. Skatterna kallades för ränta.

Jordeböckerna anses oftast vara en ganska otillförlitlig källa, i och med att skrivarna i regel var dåliga på att uppdatera uppgifterna om vilka bönder som brukade gårdarna. På så vis kunde det uppstå en eftersläpning på upp till tio år. Jag tycker dock att jordeböckerna vad gäller Vårdnäs verkar ha korrigerats ganska bra och ger många intressanta upplysningar.

På Vårdnässidan finns än så länge bara tre jordeböcker. Min ambition är att fylla på med fler allt eftersom, kanske i tioårsintervaller.